

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Tdo/31/2026
Identifikačné číslo spisu:	4221010332
Dátum vydania rozhodnutia:	19.08.2026
Meno a priezvisko:	JUDr. Emil Klemanič
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2026:4221010332.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Emila Klemaniča a sudcov JUDr. Martina Bargela a JUDr. Martina Ľuptáka, PhD., MBA, na neverejnom zasadnutí konanom 19. augusta 2026 v Bratislave, v trestnej veci obvineného R. O. pre zločin vydierania podľa § 189 ods. 1, ods. 2 písm. a), písm. b) Trestného zákona, s poukazom na § 138 písm. a), § 139 ods. 1 písm. c) a § 127 ods. 5 Trestného zákona, o dovolaní menovaného podanom proti rozsudku Okresného súdu Komárno, sp. zn. 2T/61/2021, z 23. marca 2023, v spojení s uznesením Krajského súdu v Nitre, sp. zn. 4To/49/2023, z 27. júla 2023

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného R. O. o d m i e t a .

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Komárno, sp. zn. 2T/61/2021, z 23. marca 2023 bol obvinený R. O. uznaný za vinného zo spáchania zločinu vydierania podľa § 189 ods. 1, ods. 2 písm. a), písm. b) Trestného zákona, s poukazom na § 138 písm. a), § 139 ods. 1 písm. c) a § 127 ods. 5 Trestného zákona, ktorého sa dopustil na tom skutkovom základe, že:

dňa 29. októbra 2020 medzi 20.15 hod. a 21.29 hod. v S., v rodinnom dome na ul. Q. č. XXX priložil k hlave svojej bývalej družky K. X., nar. XX.X.XXXX, kuchynský nôž vidlicový na oboch stranách so zúbkami, červenasto bordová rukoväť a žiadal od nej, aby napísala svojmu novému priateľovi U. O. SMS správu, nech jej nevypisuje, lebo sa to jej druhovi nepáči a nech jej dá pokoj a aby napísala SMS správu svojej matke, že to, čo písala predtým, nie je pravda, že medzi ňou a obžalovaným je všetko v poriadku, čo poškodená zo strachu aj urobila, pričom takto konal napriek tomu, že bol

- rozsudkom Okresného súdu Považská Bystrica, sp. zn. 1T 141/94 zo dňa 22.3.1994 v spojení s uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici, sp. zn. 7To 693/94 zo dňa 10.5.1994 odsúdený okrem iného aj pre pokus trestného činu ublíženia na zdraví podľa § 8 odsek 1 k § 222 odsek 1 Trestného zákona číslo 140/1961 Zb. na úhrnný trest odňatia slobody v trvaní 6 (šiestich) rokov, na výkon ktorého bol zaradený do druhej nápravno-výchovnej skupiny,

- rozsudkom Okresného súdu Komárno, sp. zn. 3T/64/2007 zo dňa 14.2.2008, v spojení s uznesením Krajského súdu v Nitre, sp. zn. 3To/16/2008 zo dňa 14.5.2005 odsúdený za zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 odsek 1 písmeno a/, odsek 2 písmeno d/ Trestného zákona na trest

odňatia slobody v trvaní 11 (jedenásť) rokov so zaradením pre jeho výkon do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom strázenia, ktorý vykonal 4.10.2017.

Za to bol obvinenému R. O. podľa § 189 ods. 2 Trestného zákona, s prihliadnutím na § 37 písm. m) Trestného zákona a § 47 ods. 2 Trestného zákona uložený trest odňatia slobody vo výmere 25 (dvadsaťpäť) rokov; pričom podľa § 48 ods. 2 písm. b) Trestného zákona bol na výkon uloženého trestu zaradený do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom strázenia.

Krajský súd v Nitre ako súd odvolací na podklade odvolania obvineného rozhodol uznesením, sp. zn. 4To/49/2023, z 27. júla 2023 tak, že podľa § 319 Trestného poriadku odvolanie obvineného R. O. zamietol.

Proti uzneseniu krajského súdu podal obvinený R. O. prostredníctvom ustanoveného obhajcu Mgr. Miroslava Šuláka dovolanie s poukazom na údajné naplnenie dôvodov dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku [súd rozhodol v nezákonnom zložení], § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku [zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu] a § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku [rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť].

Obvinený v dovolaní v podstate namietal:

„[§371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku] V prejednávanej veci je mimoriadne významné, že mi bol podľa právnej úpravy účinnej v čase rozhodovania uložený trest odňatia slobody, a to na základe aplikácie zásady 'trikrát a dost', zakotvenej v § 47 ods. 2 Trestného zákona, ktorá umožňuje uložiť trest odňatia slobody až do výmery 25 rokov, nie však kratší ako 20 rokov. Uloženie tohto mimoriadneho trestu bolo podmienené tým, že skutok, ktorého som sa mal dopustiť, spadal pod konkrétnu skutkovú podstatu trestného činu, pri ktorej zákon takýto výnimočný trest pripúšťal s prihliadnutím na moje predošlé odsúdenia.

Novelou Trestného zákona, ku ktorej došlo zákonom č. 40/2024 Z. z. s účinnosťou od 6. augusta 2024, prišlo k vypusteniu zločinu vydierania podľa § 189 ods. 2 zo skupiny trestných činov nachádzajúcich sa v § 47 ods. 2, na podklade ktorej by mi hrozilo za spáchanie predmetného skutku uloženie trestu odňatia slobody vo výmere 4 až 10 rokov namiesto 20 až 25 rokov. Inými slovami, hmotnoprávny základ pre uloženie trestu v takejto výmere zanikol. Ak by súd rozhodoval v súčasnosti, uloženie mimoriadneho trestu by nebolo zákonné, a to bez ohľadu na moju osobu či trestnú minulosť.

Preto je potrebné zohľadniť aktuálnu rozhodovaciu činnosť Súdneho dvora Európskej únie rozsudok vo veci BAJI Trans (rozsudok z 1. augusta 2025, C-544/23, ECLI:EU:C:2025:614) v zmysle čl. 49 ods. 1 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len 'charta') a aplikovať priaznivejšiu právnu úpravu. Napadnuté rozhodnutie spočíva na nesprávnom hmotnoprávnom posúdení veci, resp. na výklade trestnoprávnych noriem, ktorý je v rozpore s Ústavou Slovenskej republiky, Chartou základných práv Európskej únie a judikatúrou Súdneho dvora EÚ, čím je daná prípustnosť dovolania podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku.

Som si vedomý, že napadnuté rozhodnutie je v zmysle slovenského právneho poriadku považované za právoplatné a že dovolanie predstavuje mimoriadny opravný prostriedok, ktorého prípustnosť je viazaná na taxatívne vymedzené dovolacie dôvody. Zároveň si dovoľujem dovolaciemu súdu uviesť, že formálne ponímanie právoplatnosti podľa vnútroštátneho práva nemôže byť jediným kritériom pre posúdenie aplikovateľnosti priaznivejšej právnej úpravy, ak by takýto výklad viedol k porušeniu základných práv garantovaných Ústavou Slovenskej republiky a právom Európskej únie.

Zároveň ignorovanie takto značnej neprimeranosti trestu výlučne z dôvodu formálnej právoplatnosti rozsudku by viedlo k udržaniu stavu, ktorý je z pohľadu súčasného právneho poriadku neprimeraný a v rozpore s materiálnym chápaním spravodlivosti.

Za týchto okolností je potrebné posudzovať prípustnosť dovolania nie formalisticky, ale materiálne, so zreteľom na povinnosť vnútroštátnych súdov zabezpečiť plnú účinnosť práva Európskej únie a ochranu základných práv jednotlivca. Napadnuté rozhodnutie spočíva na nesprávnom hmotnoprávnom posúdení veci, resp. na výklade trestnoprávnych noriem, ktorý je v rozpore s Ústavou Slovenskej republiky, Chartou základných práv Európskej únie a judikatúrou Súdneho dvora Európskej únie, čím je daná

prípustnosť dovolania podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku.

Súdny dvor Európskej únie v rozhodnutí vo veci Baji Trans výslovne zdôraznil, že rozhodnutie nemožno považovať za právoplatné ('definitívne') v zmysle čl. 49 Charty len preto, že ho vnútroštátne právo označuje za právoplatné. Rozhodujúce je, či ešte existuje opravný prostriedok, ktorý je schopný viesť k zmene alebo k zrušeniu rozhodnutia, a ktorý je súčasťou riadneho fungovania súdneho systému. Pokiaľ takýto prostriedok existuje, rozhodnutie nemožno považovať za nezvratné v zmysle práva Európskej únie.

Hoci dovolanie je podľa slovenského práva mimoriadnym opravným prostriedkom, nemožno ho v kontexte práva Európskej únie redukovať na čisto výnimočný inštitút bez významu pre ochranu základných práv. Práve naopak, dovolanie predstavuje procesný mechanizmus, prostredníctvom ktorého môže vnútroštátny súd zabezpečiť euro-konformný a ústavno-konformný výklad hmotného práva. Skutočnosť, že vnútroštátne právo formálne považuje rozhodnutie za právoplatné, nemôže sama osebe vylúčiť povinnosť súdu zohľadniť vývoj právnej úpravy, ak má tento vývoj zásadný vplyv na primeranosť trestnoprávneho postihu.

Skutočnosť, že odsúdenie je podľa vnútroštátneho práva považované za právoplatné, nie je rozhodujúca pre uplatnenie poslednej vety čl. 49 ods. 1 Charty zo strany súdu, ktorý rozhoduje o opravnom prostriedku smerujúcom proti tomuto odsúdeniu. Rovnako nie je podstatné, že vnútroštátne právo označuje daný opravný prostriedok ako 'mimoriadny' spôsob, akým právne poriadky členských štátov terminologicky rozlišujú medzi riadnymi a mimoriadnymi, resp. bežne predvídateľnými opravnými prostriedkami, nie je určujúci pri posudzovaní okamihu definitívneho skončenia veci na vnútroštátnej úrovni a nemôže brániť uplatneniu priaznivejšej právnej úpravy v dovolacom konaní.

Zachovanie takto uloženého trestu výlučne z dôvodu formálnej právoplatnosti rozhodnutia by znamenalo, že dovolateľ naďalej vykonáva trest, ktorý by podľa aktuálne účinnej právnej úpravy nebolo možné uložiť, čím dochádza k porušeniu zásady zákonnosti trestu (*nulla poena sine lege*) v jej materiálnom význame. Takýto stav je zároveň v rozpore s princípom proporcionality trestnej represie a s účelom zásady *lex mitior*, ktorá má chrániť jednotlivca pred pretrvávaním neodôvodnene prísneho trestnoprávneho postihu.

[§371 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku] Okresný súd Komárno v predmetnej trestnej veci postupoval v rozpore so zákonom, keď rozhodol v konaní pred samosudcom, hoci vzhľadom na povahu skutku a zákonom ustanovenú trestnú sadzbu neboli splnené podmienky na rozhodovanie samosudcom, ale vec mala byť prejednaná a rozhodnutá v senáte.

Zo skutkových a právnych záverov napadnutého rozsudku jednoznačne vyplýva, že súd vzhľadom na aplikáciu § 47 ods. 2 Trestného zákona ukladal trest v trestnej sadzbe vo výške 20-25 rokov až doživotie, čo samo osebe vylučuje zákonnú príslušnosť samosudcu na rozhodovanie vo veci. V takom prípade zákon výslovne vyžaduje, aby súd konal a rozhodol v riadnom senáte, keďže ide o vec mimoriadnej závažnosti s výrazným dopadom na základné práva obžalovaného.

Rozhodovanie samosudcom za týchto okolností predstavuje porušenie zákonom ustanovených pravidiel o zložení súdu, čo je potrebné považovať za závažnú procesnú chybu, ktorá má charakter tzv. absolútnej procesnej vady. Takáto vada má za následok nezákonnosť celého konania a rozhodnutia, keďže o vine a treste nerozhodoval zákonný sudca v zmysle princípu zákonného sudcu garantovaného Ústavou Slovenskej republiky.

Je nepochybné, že zákonné pravidlá o príslušnosti samosudcu a senátu nie sú len formálnou otázkou organizácie súdu, ale slúžia na zabezpečenie vyššej miery objektivity, odborného posúdenia veci a ochrany práv obžalovaného v konaniach, kde hrozí uloženie mimoriadne prísneho trestu.

V dôsledku uvedeného je zrejmé, že rozhodnutie Okresného súdu Komárno bolo vydané nezákonným sudcom, čo zakladá dovolací dôvod spočívajúci v tom, že vo veci rozhodol nesprávne obsadený súd, a preto je napadnuté rozhodnutie potrebné zrušiť a vec vrátiť na nové prejednanie a rozhodnutie v správnom zložení súdu.

[§371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku] Okresný súd sa pri rozhodovaní veci nedostatočným a formálnym spôsobom vysporiadal so zásadnými rozpormi vo výpovediach údajnej poškodenej, ktoré majú podstatný význam pre posúdenie skutkového stavu a vierohodnosti jej tvrdení. Napriek tomu, že v priebehu konania boli opakovane poukazované konkrétne a preukázateľné nezhody medzi jednotlivými výpovedami poškodenej, ako aj ich rozpor s ostatnými vykonanými dôkazmi, súd sa s nimi nevysporiadal v súlade s požiadavkami kladenými na hodnotenie dôkazov.

Údajná poškodená vo svojich výpovediach menila rozhodujúce skutkové okolnosti, pričom tieto zmeny nemožno považovať za nepodstatné alebo vysvetliteľné prirodzenou nepresnosťou pamäti. Naopak, ide o rozpory, ktoré zásadným spôsobom spochybňujú jej vierohodnosť. Z vykonaných dôkazov zároveň vyplýva, že poškodená v určitých častiach svojej výpovede vedome uvádzala nepravdivé skutočnosti, čo je objektívne overiteľné, taktiež bola závislá na psychotropných látkach, čo značne znižuje objektivitu jej výpovedí.

Matka poškodenej súdu uviedla, že poškodená pravdepodobne bola v čase skutku pod vplyvom psychotropných látok, pričom táto skutočnosť má podstatný vplyv na schopnosť poškodenej objektívne vnímať a reprodukovat' prežité udalosti. Uviedla, že od tej doby, ako bola poškodená (jej dcéra) v kontakte so mnou, užívala LSD. Z mojej výpovede takisto vyplýva, že krátko pred skutkom sa poškodená správala čudne, mala hysterické výbuchy, z ničoho nič bola nervózna, ziapala, kričala, občas počula zvuky z povaly. Znalkyňa V. J. S. na hlavnom pojednávaní 24. novembra 2022 uviedla: 'Existuje možnosť, že by sa človek naspamäť naučil nejaký krátky úsek, nejaké udalosti napriek tomu, že nie sú pravdivé. Nie je možné vylúčiť ani potvrdiť, či by tohto bola schopná poškodená. Nevie presne určiť, aké bolo vnímanie u poškodenej', taktiež v znaleckom posudku Q.. S. je uvedené nasledovné: 'nedá sa jednoznačne vyjadriť k tomu, či by bola schopná vierohodne reprodukovat' prežitú udalosť, ak by bola v tom čase pod vplyvom nejakej látky, u každého človeka je riziko klamať, avšak u nej väčšie, každý dokáže klamať'. Ďalej v znaleckom posudku konštatovala, že v súvislosti s vyšetrovanou vecou možno konštatovať, že všeobecná schopnosť poškodenej vierohodne vypovedať je na základe psychometrických ukazovateľov znížená. Jednoznačne teda uviedla, že u poškodenej je väčšie riziko klamať.

Súd sa však s touto skutočnosťou nijako vecne nevyrovnal, neuviedol, z akých dôvodov považuje výpoveď poškodenej za dôveryhodnú napriek zisteným skutočnostiam. Takýto postup je v rozpore so zásadou voľného hodnotenia dôkazov, ako aj so zásadou spravodlivého procesu, keďže súd je povinný hodnotiť dôkazy jednotlivo aj v ich vzájomných súvislostiach a presvedčivo odôvodniť, prečo niektorým dôkazom uveril a iné opomenul alebo považoval za menej významné.

Osobitne je potrebné zdôrazniť, že nepravdivé tvrdenia poškodenej boli použité zjavne účelovo a s úmyslom poškodiť moju osobu, čo malo priamy vplyv na výsledok konania. Súd sa však touto otázkou nezaoberal vôbec, čím došlo k porušeniu práva na spravodlivé súdne konanie a k rozhodnutiu vychádzajúcemu z neúplne a nesprávne zisteného skutkového stavu.

Napriek existencii závažných a neodstrániteľných pochybností o pravdivosti skutkového deja, ktoré vyplývajú najmä z vnútorných rozporov vo výpovediach údajnej poškodenej a ich nesúladi s ostatnými vykonanými dôkazmi, okresný súd nerešpektoval zásadu in dubio pro reo, t. j. zásadu rozhodovania v pochybnostiach v môj prospech. Súd sa s týmito pochybnosťami nevysporiadal zákonom predpokladaným spôsobom, ale ich existenciu fakticky ignoroval, resp. ich nahradil neodôvodneným záverom o vierohodnosti výpovede poškodenej.

Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia zároveň nevyplýva, že by sa súd pokúsil tieto pochybnosti odstrániť vykonaním ďalších dôkazov, hoci som riadne a opakovane navrhoval vykonanie dôkazov, ktoré boli schopné podstatným spôsobom prispieť k objasneniu skutkového stavu, a ktoré svedčili v môj prospech. Súd sa s týmito návrhmi nevysporiadal vecne, ich nevykonanie náležite neodôvodnil, prípadne ich úplne opomenul: čím došlo k porušeniu môjho práva na obhajobu.

Tým, že súd nevykonával dôkazy, ktoré som navrhoval a zároveň bez primeraného odôvodnenia vychádzal prednostne z výpovede údajnej poškodenej, zaťaženej závažnými rozpormi, postupoval selektívne a arbitrárne, v rozpore so zásadou rovnosti zbraní a so základnými princípmi spravodlivého procesu. Takýto postup nielenže viedol k rozhodnutiu vychádzajúcemu z neúplne a nesprávne zisteného skutkového stavu, ale zároveň znevažuje samotné princípy spravodlivosti, na ktorých je trestné konanie postavené.

Namiesto toho súd rozhodol na základe skutkového stavu, ktorý je zaťažený podstatnými neistotami, čím došlo k porušeniu zásady prezumpcie neviny a k nepripustnému preneseniu dôkazného bremena na mňa. Takýto postup súdu predstavuje závažné procesné pochybenie, ktoré malo priamy vplyv na zákonnosť a spravodlivosť napadnutého rozhodnutia a ktoré samo osebe zakladá dôvod na jeho zrušenie. Ďalej je potrebné zdôrazniť, že súd pri aplikácii zásady trikrát a dost' neprimerane prihliadal na moje staré odsúdenia, ktoré už podľa zákona mohli byť zahladené. V konaní o zahladiení predošlých odsúdení mi nebol ustanovený obhajca, čím došlo k porušeniu práva na obhajobu, ako aj práva na spravodlivý

proces.

Zároveň je zjavné, že súd mal právnu možnosť tieto odsúdenia zahľadiť, čím by sa zabránilo ich negatívne dopadu pri posudzovaní závažnosti skutku a výšky trestnej sadzby aplikovanej v tomto konaní. Takýto postup je nielen nespravodlivý, ale aj arbitrárny: súd tieto staré odsúdenia bral do úvahy, hoci zákon jasne umožňoval ich právne zahľadanie, a tým fakticky znížil moje právo na spravodlivé posúdenie. Tento prístup znevažuje samotné princípy spravodlivosti a rovnosti pred zákonom.

Nemožno opomenúť, že súd prvého stupňa sa v opätovnom konaní dôsledne neriadil záväzným právnym názorom a pokynmi odvolacieho súdu, vyslovenými v zrušujúcom rozhodnutí, ktorým bol jeho predchádzajúci rozsudok zrušený pre závažné vady výroku o vine

Odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia jednoznačne konštatoval, že skutkové zistenia, na ktorých bol založený výrok o vine, boli neúplné, miestami nejasné a vnútorne rozporné, pričom súd prvého stupňa sa nevysporiadal so všetkými okolnosťami významnými pre spravodlivé a zákonné rozhodnutie vo veci. Zároveň poukázal na existenciu dôvodných pochybností o správnosti skutkových záverov, ktoré tvorili podklad napadnutých výrokov a výslovne uložil súdu prvého stupňa povinnosť tieto nedostatky odstrániť opätovným vykonaním dôkazov, ich dôsledným vyhodnotením, prípadne doplnením dokazovania o ďalšie potrebné dôkazy.

Napriek týmto jednoznačným pokynom sa však súd prvého stupňa v novom konaní s uvedenými výhradami riadne nevysporiadal. V odôvodnení napadnutého rozsudku absentuje presvedčivá a logická analýza rozhodujúcich dôkazov, rovnako ako jasné a určité skutkové závery, ktoré by bez dôvodných pochybností odôvodňovali výrok o vine. Súd sa nevysporiadal so všetkými relevantnými skutočnosťami, na ktoré odvolací súd poukázal, ani neodstránil vytýkané rozpory a nejasnosti v skutkových zisteniach.

Takýto postup je v rozpore s princípom viazanosti súdu prvého stupňa právnym názorom odvolacieho súdu a predstavuje podstatnú procesnú vadu, ktorá má za následok nesprávnosť napadnutého rozhodnutia. Keďže neboli odstránené pochybnosti o správnosti a úplnosti skutkového stavu, nemožno dospieť k záveru, že skutkový stav bol zistený v rozsahu nevyhnutnom pre spravodlivé rozhodnutie vo veci.“

Obvinený R. O. navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky, po vyslovení porušenia zákona v jeho neprospech zrušil napadnuté uznesenie krajského súdu, ako aj rozsudok Okresného súdu Komárno v celom rozsahu a prikázal, aby súd vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

K dovolaniu obvineného sa vyjadrila prokurátorka, ktorá uviedla:

„Odsúdený sa v úvodnej časti dovolania, poukazujúc na rozsudok Súdneho dvora Európskej únie vo veci BAJI Trans (rozsudok sp. zn. C-544/23, z 1. augusta 2025), domáha posúdenia jeho protiprávneho konania podľa aktuálneho znenia Trestného zákona, ktorý znížil trestnú sadzbu aj za zločin vydierania, za ktorý bol odsúdený a v jeho súčasnom znení by sa nejednalo o kvalifikáciu zaradenú v ustanovení § 47 ods. 2 Trestného zákona s obligatórny uložením trestu zvýšeného v zmysle zásady trikrát a dosť.“

Aktuálna rozhodovacia prax Najvyššieho súdu Slovenskej republiky doposiaľ aplikáciu predmetného rozhodnutia na vnútroštátne pomery v rámci trestného konania a rozhodovania o mimoriadnych opravných prostriedkoch vylučuje s argumentáciou, že dovolanie je mimoriadnym opravným prostriedkom, ktorý smeruje proti právoplatnému rozhodnutiu súdu prvého stupňa, preto aplikácia čl. 49 ods. 1 Charty a zásady 'lex mitior' neprichádza do úvahy (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 4Tdo/37/2024, z 19. augusta 2025, obdobne uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 4Tdo/45/2023).

Nad rámec tejto judikatúry uvádzam, že na prípadné použitie aktuálnej priaznivejšej hmotnoprávnej úpravy rozhodne nepostačuje samotné iniciovanie konania o mimoriadnom opravnom prostriedku a potreba rozhodnúť o ňom, ale až naplnenie zákonných predpokladov dovolania určených v ustanoveniach § 368 a nasledujúcich Trestného poriadku.

Preto aj v prípade, že by medzičasom došlo k rozhodnutiu Súdneho dvora Európskej únie o predloženej prejudiciálnej otázke Ústavného súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. II. ÚS 650/2025, legalizujúcemu možnosť použitia právnych úvah zo sporu BAJI Trans (týkajúceho sa uloženia pokuty inšpektorátom práce v správnom konaní vodičovi domiešavača spoločnosti BAJI Trans) aj pre podmienky trestného konania, toto by bolo aplikovateľné len za splnenia niektorého zo zákonom stanovených obligatórnych dôvodov mimoriadneho opravného prostriedku konania.

V ďalších častiach dovolateľ namieta hodnotenie dôkazov (najmä výsluch svedkyne poškodenej A. X.) a

teda ho považujem v tejto časti za neprípustné. Poukazujem na argumentáciu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v iných veciach [...].

Odsúdený vidí dôvod dovolania aj v porušení jeho práva na obhajobu a spravodlivý súdny proces (dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku) spočívajúcom v neustanovení mu obhajcu v konaní o zahľadení odsúdenia vedenom na Okresnom súde Komárno pod sp. zn. 3Nt/3/2021. Keďže ide o namietanie porušenia zákona v odlišnom trestnom konaní, dovolací súd v tejto veci o ňom nie je oprávnený rozhodovať. Navyše v predmetnej veci neboli splnené zákonné podmienky na zahľadenie odsúdenia, preto ani prípadné porušenie práva na obhajobu nemôže mať vplyv na zákonnosť rozhodovania v konaní vedenom pod sp. zn. 2T/61/2021.

Ohľadom argumentácie o nezákonnom zložení súdu, spočívajúcom v úvahe, že príslušnosť samosudcu, resp. senátu má byť odvodená od trestnej sadzby zvýšenej podľa zásad ukladania trestu vo všeobecnej časti Trestného zákona, a teda nemal rozhodovať samosudca, uvádzam, že v konaní pred samosudcom sú prejednávané prečiny a zločiny, okrem obzvlášť závažných zločinov, za ktoré zákon ustanovuje trest odňatia slobody s dolnou hranicou trestnej sadzby najmenej 12 rokov. Rozlišujúcim kritériom určujúcim príslušnosť senátu alebo samosudcu je práve dolná hranica trestnej sadzby odňatia slobody za predmetný obzvlášť závažný zločin, ktorá je uvedená v rámci príslušnej skutkovej podstaty v osobitnej časti Trestného zákona, bez ohľadu na zákonné zvýšenie či zníženie trestnej sadzby (§ 349 ods. 1 Trestného poriadku).

Jedinou výnimkou z vecnej príslušnosti samosudcu určenej v § 349 ods. 1 Trestného poriadku je prípad, keď má byť uložený súhrnný trest alebo spoločný trest a skorší trest bol uložený v konaní pred senátom. Podľa judikatúry bude na prejednanie trestného činu príslušný senát a nie samosudca, a to aj vtedy, keby malo dôjsť k upusteniu od uloženia súhrnného trestu (R 18/1971). Podľa zákonného ustanovenia § 349 ods. 2 Trestného poriadku sa ustanovenie odseku 1 (rozumej konanie pred samosudcom) nepoužije, ak má byť uložený súhrnný trest alebo spoločný trest a skorší trest bol uložený v konaní pred senátom.

Analogicky možno v tomto smere poukázať na stanovisko trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky na zjednotenie výkladu a aplikácie ustanovenia § 349 ods. 1 Trestného poriadku v otázke príslušnosti samosudcu alebo senátu na vykonanie konania o prečinoch, na ktoré Trestný zákon v osobitnej časti ustanovuje trest odňatia slobody, ktorého horná hranica prevyšuje 8 (osem) rokov, sp. zn. Tpj 8/2011 prijaté 12. decembra 2011, prípadne uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. II ÚS 832/2015-11, zo 16. decembra 2015.

Vzhľadom na to, že za zločin vydierania podľa § 189 ods. 1, ods. 2 písm. a), písm. b) Trestného zákona umožňoval v čase rozhodovania Trestný zákon v osobitnej časti uloženie trestu odňatia slobody vo výmere 4 roky až 10 rokov, bol na prejednanie veci a rozhodnutie príslušný samosudca.

Poznamenávam, že s väčšinou z opakovaných dovolacích námietok sa Najvyšší súd Slovenskej republiky náležite vysporiadal vo svojom rozhodnutí, sp. zn. 1Tdo/14/2024, z 15. októbra 2025 v tejto trestnej veci a predchádzajúce dovolanie odsúdeného R. O. v zmysle § 382 písmeno c) Trestného poriadku odmietol.“

Prokurátorka navrhla, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie obvineného R. O. podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietol.

K dovolaniu obvineného sa vyjadrila poškodená, ktorá k dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku uviedla, že nevie o žiadnych nezhodách vo svojich výpovediach a svoju výpoveď nemenila a vypovedala skutočnosti tak, ako sa stali. Nikdy neuvádzala nepravdivé skutočnosti, pričom v čase skutku, ani pred tým, ani po tom, ako sa skutok stal, nebola závislá na psychotropných látkach. To je výmysel obvineného, ktorý zjavne nenašiel iný spôsob na svoju obhajobu a obhajobu svojho skutku. Obvinený je ten, ktorý nie je schopný realisticky rozmýšľať a rozhodovať. Uviedla, že v tom čase už bola 3 roky abstinujúca a neužívala ani alkohol. V deň podania trestného oznámenia na políciu a následne na výsluchu neprejavovala žiadne známky požitia psychotropných látok. Ak by bolo v tom čase podozrenie na psychotropné látky, tak predpokladá, že by jej bol urobený test alebo odber krvi, čo sa však nestalo. Ďalej prehlásila, že si stojí za tým, že v čase skutku nebola pod vplyvom žiadnych psychotropných látok, pričom nie je pravda, že jej matka na výsluchu či pred súdom uviedla, že v čase skutku bola pod vplyvom psychotropných látok, alebo že užíva LSD. Práve naopak, na súde jej matka uviedla, že už 3 roky pred skutkom nič nepila a abstinuje. Čo sa týka znaleckého posudku Q.. S., k

tomu sa vyjadriť nevie, je to na zvážení súdu, ale má za to, že znalecký posudok nepotvrdil, že klamala. Na záver uviedla, že jej tvrdenia voči obvinenému nikdy neboli účelové a s úmyslom poškodiť jeho osobu. Nič si nevymyslela, na svojej výpovedi trvá a ešte raz zopakovala, že nebola pod vplyvom žiadnych psychotropných látok.

Podaním doručeným najvyššiemu súdu 18. mája 2026 obvinený R. O. reagoval na vyjadrenie poškodenej k dovolaniu, a to tým spôsobom, že poškodená ho neprávom obvinila z toho, že ju mal nútiť písať SMS správu U. O., ktorého ani nepoznal. Ďalej uviedol, že mal kde bývať, pretože jeho brat mu zabezpečil bývanie, keď vyšiel 14. októbra 2017 zo Želiezoviec a Okresný súd Komárno to mal zistiť. Ďalej uviedol, že poškodená poukázala na to, že bol v roku 1994 odsúdený za ublíženie na zdraví, pričom mal tiež použiť nôž, takže poškodená ho aj kvôli tomu vinila, že mal nôž. To jej musel niekto poradiť, aby ho takto krivo obvinila. Následne uviedol, že približne od decembra 2017 spolu začali bývať a až v decembri 2018 jej mama kúpila byt, kde chodil jej bývalý milenec, a to nie za ním ako kamarát, pretože on s ním nikdy nebol v kontakte, a preto nemohol byť žiarlivý. Ďalej poukázal na to, že matka poškodenej neuviedla, čo jej mala dcéra - poškodená v SMS správe písať. Tvrdil, že keď ho vyhnala z domu, tak to nebolo preto, že sa s ňou hádal, ale aby tam mohol spať U. O., a potom ho zavolala späť, čo aj priznala. Na záver uviedol, že je nevinný.

Následne podaním doručeným najvyššiemu súdu 5. augusta 2026 obvinený O. doplnil svoje dovolanie a žiadal, aby najvyšší súd overil tam uvedené skutočnosti ohľadne jeho žiadosti o tlmočníka a ďalšie skutočnosti uvádzané už aj v predošliých podaniach.

+ + +

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako dovolací súd (§ 377 Trestného poriadku) skúmal procesné podmienky pre podanie dovolania a zistil, že dovolanie bolo podané proti prípustnému rozhodnutiu (§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. h) Trestného poriadku) prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Trestného poriadku), osobou oprávnenou na podanie dovolania (§ 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku), v zákonnej lehote (§ 370 ods. 1 Trestného poriadku), na súde, ktorý rozhodol v prvom stupni (§ 370 ods. 3 Trestného poriadku), že podané dovolanie spĺňa obligatórne náležitosti (§ 374 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku) a dospel k záveru, že dôvody dovolania nie sú splnené.

Najvyšší súd poznamenáva, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, pričom nielen z označenia tohto opravného prostriedku ako mimoriadneho, ale predovšetkým zo samotnej úpravy dovolania v Trestnom poriadku je zrejmé, že dovolanie nie je určené na nápravu akýchkoľvek pochybení súdov, ale len tých najzávažnejších - mimoriadnych - procesných a hmotnoprávných chýb. Tie sú ako dovolacie dôvody taxatívne uvedené v ustanovení § 371 ods. 1 Trestného poriadku.

V porovnaní s dôvodmi, ktoré opodstatňujú podanie odvolania, sú dovolacie dôvody koncipované podstatne užšie. Je tomu tak z dôvodu, že dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktorým bola vec právoplatne skončená. Predstavuje tak výnimočný prielom do inštitútu právoplatnosti, ktorý je zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Právoplatnosť súdneho rozhodnutia v sebe poníma jeho faktickú nezmeniteľnosť (formálna právoplatnosť) a záväznosť (materiálna právoplatnosť). Preto sú možnosti podania dovolania - vrátane dovolacích dôvodov - striktne obmedzené, aby sa potenciálne „širokým“ uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala v rámci konania pred dovolacím súdom ďalšia riadna opravná inštancia a dovolanie nebolo chápané len ako ďalšie odvolanie.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku:

Podľa § 371 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak súd rozhodol v nezákonnom zložení.

Tento dovolací dôvod možno úspešne uplatňovať, ak vo veci rozhodol súd, teda či už senát alebo samosudca, v nezákonnom zložení. Nezákonným zložením súdu je preto predovšetkým potrebné

rozumieť situáciu, kedy vo veci konal a rozhodoval súd v rozpore s § 237 ods. 3 Trestného poriadku, ktorý upravuje prípady, kedy vo veci koná a rozhoduje samosudca, kedy sudca pre prípravné konanie a kedy senát. Najčastejším pochybením v praxi býva rozhodovanie veci samosudcom aj napriek tomu, že zákon zveruje takýto prípad na rozhodnutie senátu, prípadne rozhodovanie senátu v nezákonnom zložení.

Dovolací dôvod upravený v písmene b) má zároveň špecifické postavenie s ohľadom na to, že jeho základom je čl. 48 ústavy, podľa ktorého nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi.

Špecifické v intenciách tohto dovolacieho dôvodu je tiež, že ak dovolateľ oprie svoje dovolanie aj o ďalší dovolací dôvod, pričom príde k preukázaniu skutočnosti, že vo veci konal a rozhodoval súd v nezákonnom zložení, ostatné dovolacie dôvody uvedené v dovolaní sa stávajú bezpredmetnými, pretože sa vzťahujú k rozhodnutiu nezákonného sudcu.

Zároveň ale uvedený dôvod nebude naplnený, ak vec prerokoval a rozhodol iný než rozvrhom práce súdu určený sudca za predpokladu, že bol dodržaný zákonný postup podľa § 3 ods. 3, 4 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 3Tdo/3/2013, z 13. februára 2013).

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku obvinený namietal, že okresný súd v predmetnej trestnej veci nemal konať a rozhodnúť samosudcom, pretože vzhľadom na povahu skutku a na trestnú sadzbu prichádzajúcu do úvahy neboli splnené zákonné podmienky pre konanie pred samosudcom. V tejto súvislosti poukazoval na ustanovenie § 47 ods. 2 Trestného zákona, podľa ktorého mu pri splnení podmienok tzv. zásady „trikrát a dost“ hrozilo uloženie trestu odňatia slobody v rozpätí 20 až 25 rokov alebo trestu odňatia slobody na doživotie. Z uvedeného vyvodzoval, že vo veci mal konať a rozhodnúť senát, a preto bolo rozhodnutie vydané nezákonným sudcom. Najvyšší súd sa s touto námietkou nestotožnil.

Podľa § 237 ods. 3 Trestného poriadku o obžalobe alebo o návrhu na dohodu o vine a treste koná a vo veci rozhoduje:

- a) sudca pre prípravné konanie, ak ide o skrátené vyšetrovanie podľa § 204; pritom má rovnaké práva a povinnosti ako samosudca,
- b) samosudca o prečinoch a zločinoch, okrem obzvlášť závažných zločinov, za ktoré zákon ustanovuje trest odňatia slobody s dolnou hranicou trestnej sadzby najmenej dvanásť rokov, ak tento zákon neustanovuje inak,
- c) predseda senátu alebo senát v ostatných prípadoch.

Podľa § 349 ods. 1 Trestného poriadku samosudca vykonáva konanie o prečinoch a zločinoch, okrem obzvlášť závažných zločinov, za ktoré zákon ustanovuje trest odňatia slobody s dolnou hranicou trestnej sadzby najmenej dvanásť rokov.

Podľa § 349 ods. 2 Trestného poriadku ustanovenie odseku 1 sa nepoužije, ak má byť uložený súhrnný trest alebo spoločný trest a skorší trest bol uložený v konaní pred senátom.

V danej veci bola situácia tá, že samosudca Okresného súdu Komárno rozsudkom, sp. zn. 2T/61/2021, z 23. marca 2023 uznal obvineného R. O. za vinného zo spáchania zločinu vydierania podľa § 189 ods. 1, ods. 2 písm. a), písm. b) Trestného zákona, s poukazom na § 138 písm. a), § 139 ods. 1 písm. c) a § 127 ods. 5 Trestného zákona v spojení s § 47 ods. 2 Trestného zákona.

Podľa § 47 ods. 2 Trestného zákona (účinného do 5. augusta 2024) ak súd odsudzuje páchateľa za dokonaný trestný čin úkladnej vraždy podľa § 144, vraždy podľa § 145, ublíženia na zdraví podľa § 155, nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 172 ods. 5, 6, 7 alebo 8, obchodovania s ľuďmi podľa § 179, zverenia dieťaťa do moci iného podľa § 180 ods. 2 alebo 3 alebo podľa § 181, brania rukojemníka podľa § 185, zavraždenia do cudziny podľa § 187, lúpeže podľa § 188, vydierania podľa § 189 ods. 2, 3 alebo 4,

hrubého nátlaku podľa § 190 alebo § 191 ods. 2, 3 alebo 4, znásilnenia podľa § 199, sexuálneho násillia podľa § 200, sexuálneho zneužívania podľa § 201 ods. 2, 3 alebo 4, týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208, všeobecného ohrozenia podľa § 284, ohrozenia bezpečnosti vzdušného dopravného prostriedku a lode podľa § 291, zavlčenia vzdušného dopravného prostriedku do cudziny podľa § 293, založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 296, založenia, zosnovania a podporovania teroristickej skupiny podľa § 297, teroru podľa § 313 alebo § 314, násilného prekročenia štátnej hranice podľa § 354 ods. 2, 3 alebo 4, prevádzkačstva podľa § 355 ods. 3, 4 alebo 5, výroby detskej pornografie podľa § 368, genocidia podľa § 418, teroristického útoku podľa § 419, niektorých foriem účasti na terorizme podľa § 419b, financovania terorizmu podľa § 419c, cestovania na účel terorizmu podľa § 419d alebo neľudskosti podľa § 425, ktorý už bol za takéto trestné činy, hoci aj v štádiu pokusu, dvakrát potrestaný nepodmienečným trestom odňatia slobody, uloží mu trest odňatia slobody na doživotie, ak sú splnené podmienky uvedené v odseku 1 písm. a) a b); inak mu uloží trest odňatia slobody na dvadsaťpäť rokov, ak tomu nebránia okolnosti hodné osobitného zreteľa. Súd však nemôže takému páchatel'ovi uložiť trest odňatia slobody pod dvadsať rokov.

Bez ďalšieho nie je potrebné obvinenému R. O. vysvetľovať, navyše za povinného zastúpenia obhajcom v konaní o dovolaní, že menovaný bol uznaný za vinného zo zločinu, nie obzvlášť závažného zločinu, za ktorý zákon ustanovuje trest odňatia slobody s dolnou hranicou trestnej sadzby najmenej dvanásť rokov a uložený nebol súhrnný trest alebo spoločný trest, ale do úvahy prichádzal trest odňatia slobody na dvadsaťpäť rokov v zmysle § 47 ods. 2 Trestného zákona s ohľadom na trestnú minulosť obvineného. To vo veci konajúce súdy správne zohľadnili a v súlade s naposledy citovaným ustanovením premietli do ukladaného trestu.

Najvyšší súd poznamenáva, že okresný aj krajský súd rozhodli v trestnej veci obvineného v zákonomnom zložení. Prípadná príslušnosť senátu súdu prvého stupňa podľa § 237 ods. 3 a § 349 ods. 1 Trestného poriadku sa neodvíja od trestu, ktorý bude skutočne uložený, ale od právnej kvalifikácie skutku ako obzvlášť závažného zločinu s dolnou hranicou trestnej sadzby najmenej 12 rokov.

Najvyšší súd v tomto smere zároveň odkazuje na doterajšiu ustálenú rozhodovaciu prax, podľa ktorej rozlišujúcim kritériom medzi príslušnosťou senátu a samosudcu je trestná sadzba stíhaného trestného činu uvedená v osobitnej časti Trestného zákona, pričom k zákonnému zvýšeniu či zníženiu trestnej sadzby sa neprihliada (napr. uznesenie najvyššieho súdu, sp. zn. 1Tdo/29/2021, z 27. júla 2022, uznesenie sp. zn. 5Tdo 26/2011, z 9. júna 2011, uznesenie sp. zn. 3Tdo/23/2015, z 9. septembra 2015).

Po oboznámení sa s relevantnou časťou predloženého spisu v spojení s rozhodnutiami skôr vo veci konajúcich a rozhodujúcich súdov nemožno konštatovať existenciu niektorej z okolností podmieňujúcich naplnenie dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku. To znamená, že tak okresný ako ani krajský súd nerozhodli v inom personálnom obsadení (§ 2 ods. 16 Trestného poriadku), než v ktorom mali v zmysle zákona rozhodnúť (napr. ako v prejednávanej veci vo vzťahu samosudca - senát; vid' § 237 ods. 3 Trestného poriadku), resp. rozhodovanie, ktorému predchádzalo pridelenie veci, nebolo spojené s porušením pravidiel podľa zákona, resp. rozvrhu práce príslušných súdov.

Najvyšší súd navyše poukazuje na znenie § 371 ods. 4 veta prvá pred bodkočiarkou Trestného poriadku, podľa ktorej dôvody podľa odseku 1 písm. a) až g) nemožno použiť, ak táto okolnosť bola tomu, kto podáva dovolanie, známa už v pôvodnom konaní a nenamietal ju najneskôr v konaní pred odvolacím súdom.

V tejto súvislosti najvyšší súd poznamenáva, že dovolacia námietka obvineného spočívajúca v tom, že pred Okresným súdom Komárno konal samosudca namiesto senátu, nebola obvineným uplatňovaná najneskôr v odvolacom konaní. V dôsledku nedodržania zákonnej koncentrácie jej použitia (tzv. námietkový „stopstav“ - § 371 ods. 4 Trestného poriadku) by sa jej naplnenia z právneho hľadiska obvinený účinne ani nemohol domáhať v podanom dovolaní. Napriek tomu ju však pre úplnosť dovolací súd nad rámec potrebného podrobil vecnému prieskumu tak, ako je to vyjadrené v predchádzajúcich odsekoch.

S poukazom na uvedené najvyšší súd vo vzťahu k dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku uzatvára, že jeho naplnenie nemohol konštatovať.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

Podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu.

Jednou zo základných zásad trestného konania je zásada práva na obhajobu, vyjadrená v ustanovení § 2 ods. 9 Trestného poriadku. Právo na obhajobu je zakotvené v čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, v čl. 40 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd a tiež v čl. 6 ods. 3 písm. b), písm. c), písm. d) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a patrí k základným atribútom spravodlivého procesu, keďže zabezpečuje aj rovnosť možností medzi obvineným na jednej strane a prokurátorom na druhej strane. Zmyslom tohto práva je zaručiť ochranu zákonných záujmov a práv osoby, proti ktorej sa konanie vedie, pretože bezchybné rešpektovanie práva na obhajobu je dôležitým predpokladom vydania zákonného a spravodlivého rozhodnutia. Tento dovolací dôvod možno úspešne uplatňovať len vtedy, ak právo na obhajobu bolo porušené zásadným spôsobom.

Zásada „práva na obhajobu“ vyjadruje požiadavku, aby v trestnom procese bola zaručená ochrana práv a záujmov osoby, proti ktorej sa vedie trestné konanie, a je teda nevyhnutým prostriedkom výkonu súdnictva smerom k ochrane základných práv a slobôd. Jej legislatívne vyjadrenie a reálne zabezpečenie svedčí v podstate nielen o stupni demokracie v trestnom procese daného štátu, ale vo svojej podstate jej realizácia v čo najširšom meradle je nielen v záujme osoby, proti ktorej sa vedie trestné konanie, ale v záujme celej spoločnosti, pretože toto právo neplynie len z ochrany práv jednotlivca, ale aj zo záujmu štátu na zistenie pravdy. Právo na obhajobu sa zaručuje ako základné právo fyzickej osoby podliehajúce všetkým pravidlám, ktoré sa uznávajú pri ochrane základných práv a slobôd a možno ho vnímať aj ako prostriedok nastoľujúci spravodlivú rovnováhu medzi verejnými záujmami, ktoré sú predmetom ústavnej ochrany.

Konštantná judikatúra právo na obhajobu v zmysle dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku chápe ako vytvorenie podmienok pre plné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu a zákonný postup pri reakcii orgánov činných v trestnom konaní a súdu na uplatnenie každého obhajovacieho práva. Platný Trestný poriadok obsahuje celý rad ustanovení, ktoré upravujú jednotlivé čiastkové práva obvineného, charakteristické pre príslušné štádium trestného konania. Prípadné porušenie len niektorého z nich, pokiaľ sa to zásadným spôsobom neprejaví na postavení obvineného v trestnom konaní, samo o sebe nezakladá dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Zo znenia tohto ustanovenia totiž jednoznačne vyplýva, že len porušenie práva na obhajobu zásadným spôsobom je spôsobilé naplniť uvedený dovolací dôvod. V praxi to znamená, že o zásadné porušenie práva na obhajobu pôjde najmä vtedy, ak obvinený nemal v konaní obhajcu, hoci v jeho trestnej veci boli splnené dôvody povinnej obhajoby.

V úzkej spojitosti s právom na obhajobu treba vnímať právo strany na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Právo strany na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia spočíva v troch nasledujúcich a vzájomne sa dopĺňajúcich rovinách:

- a) je korelátom práva účastníka konania prednášať návrhy, argumenty a námietky, aby na tieto dostal od súdu náležitú odpoveď,
- b) predstavuje jednu zo záruk, že „výkon spravodlivosti“ (justice in procedural effect, resp. justice in action) nie je arbitrárny (svojvoľný), nepriehľadný, a že rozhodovanie verejnej moci je kontrolované verejnosťou,
- c) vytvára predpoklad pre účinné uplatnenie opravných prostriedkov, ktoré má strana konania k dispozícii.

Napriek nespornému významu vyššie rozvedeného práva strany trestného konania na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia nejde o právo absolútne. Povinnosť súdu odôvodniť svoje rozhodnutie nemožno interpretovať v tom zmysle, že by zahŕňalo podrobnú odpoveď na každý argument strany konania (Van Hurk v Holandsko, resp. Ruiz Torija v Španielsko). Podstatnou je v tejto súvislosti povinnosť súdu vyhodnotiť a v odôvodnení rozhodnutia zareagovať na hlavné námietky účastníka konania (Donadze v Gruzínsko) a riadne posúdiť tvrdenia, argumenty a dôkazy predložené stranou konania (opätovne napr. Van Hurk v Holandsko). Na podklade takéhoto postupu súdu je potom možné posúdiť, či bolo konanie ako celok spravodlivé. Mlčanie odvolacieho súdu ohľadom zákonnosti odmietnutia vykonania dôkazov navrhnutých obvineným odporuje myšlienke spravodlivého procesu (Krasulya v. Rusko).

Dovolací súd nemôže skúmať hodnotenie dôkazov, ako ani „kvalitatívnu správnosť“ úvah súdov nižších stupňov vo vzťahu k dostatočnosti dôkazného podkladu pre nimi vnímané zistenie skutkového stavu v miere spoľahlivej a obsahovo spôsobilej pre rozhodnutie vo veci samej. Dovolací súd rovnako nemôže (výnimku predstavuje procesná situácia, ak je dovolateľom minister spravodlivosti; § 371 ods. 3 Trestného poriadku) skúmať a meniť správnosť a úplnosť skutku zisteného práve na podklade už skôr vykonaného hodnotenia dôkazov, ktoré sa realizuje v konaní pred súdmi nižšej inštancie.

Nemožno sa účinne domáhať naplnenia dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku v prípade, ak súdom ustálený obsah a rozsah vlastnej úvahy o voľbe použitých dôkazných prostriedkov a hodnotenia z nich získaných výsledkov (to znamená hodnotenia dôkazov) na podklade § 2 ods. 10, resp. ods. 12 Trestného poriadku nevyhovuje predstavám dovolateľa. Ak by totiž záver orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu vykonaný v zmysle § 2 ods. 12 Trestného poriadku o tom, že určitú skutkovú okolnosť považuje za dokázanú a že ju nebude overovať ďalšími dôkazmi, zakladal opodstatnenosť dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, a tak by predstavoval spôsobilý podklad pre dovolací prieskum zo strany najvyššieho súdu (konajúceho v zmysle „iniciačného“ procesného úkonu obvineného ako osoby oprávnenej podať dovolanie v zmysle skôr citovaných ustanovení Trestného poriadku), takýto výklad by odporoval principiálnej viazanosti dovolacieho súdu zisteným skutkom podľa § 371 ods. 1 písm. i) veta za bodkočiarkou Trestného poriadku.

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku treba súčasne chápať aj ako základné interpretačné a napokon i kvalitatívne kritérium pre dovolanie podané niektorou zo strán pôvodného konania - tzv. základného konania predchádzajúcemu podaniu dovolania (§ 369 ods. 2 v spojení s ods. 5 Trestného poriadku). Vyjadruje totiž základné argumentačné pravidlá konania pred dovolacím súdom, ktorých spoločným menovateľom je zákonom a stabilnou judikatúrou ustálený účel takto intencne vymedzeného dovolacieho konania: spravidla výsostné posudzovanie právnych otázok naproti prieskumu skutkových zistení realizovaných skôr vo veci konajúcimi a rozhodujúcimi súdmi. Uvedené je vyjadrením limitácie dovolacieho súdu správnosťou a úplnosťou zistenia skutkového stavu skôr vo veci konajúcimi súdmi, a tak pretavením princípu, že správnosť a úplnosť zisteného skutku je doménou základného konania, do ktorej môže dovolací súd zasahovať len výnimočne, a to len vtedy, ak dovolanie podá minister spravodlivosti podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku.

S tým plne korešponduje záver, že do práva na spravodlivý proces nepatrí právo strany v konaní, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi, návrhmi a hodnotením dôkazov. Právo na spravodlivý proces neznamená ani právo na to, aby bola strana konania pred všeobecným súdom úspešná, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jej požiadavkami a právnymi názormi. Súd neporuší žiadne práva strany v konaní, ak si neosvojí ňou navrhnutý spôsob hodnotenia vykonaných dôkazov a ak sa neriadi jej výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov (nálezy Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. III. ÚS 339/08, II. ÚS 197/07, II. ÚS 78/05, IV. ÚS 252/04).

Najvyšší súd sumarizuje:

V prípade dovolania podaného obvineným nemožno opätovne (nakolko za týmto účelom je obvinenému

poskytnutý dostatočne široký priestor v konaní o riadnom opravnom prostriedku - odvolaní) namietat' proti skutkovým zisteniam súdov - ktoré sú založené práve na výsledkoch vykonaného dokazovania v rozsahu, ktorý súd považoval za dostatočný - prípadne i hodnoteniu vykonaných dôkazov súdmi nižšej inštalácie. V dovolacom konaní nemožno účinne namietat' zvolené, resp. použité dôkazné prostriedky a na ich podklade vykonané hodnotenie dôkazov v intenciách § 2 ods. 10, resp. ods. 12 Trestného poriadku, ak takéto „finálne“ hodnotenie v konečnom dôsledku nevyhovuje predstavám obvineného. Tento kruh viazanosti správnosťou a úplnosťou zisteného skutku sa v tomto kroku uzatvára - práve s poukazom na § 371 ods. 1 písm. i) veta za bodkočiarkou Trestného poriadku.

Pokiaľ neúplnosť alebo nesprávnosť skutkových zistení súdmi v pôvodnom konaní dovolací súd nemôže preskúmať v rámci dovolateľom (obvineným alebo generálnym prokurátorom) uplatneného dovolacieho dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, nemožno takéto skutkové preskúmanie rozhodnutí súdov v pôvodnom konaní dosiahnuť (a vo svojej podstate obchádzať) prostredníctvom uplatnenia dovolacieho dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

Vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku obvinený v dovolaní argumentoval tým, že okresný súd sa nedostatočným a formálnym spôsobom vysporiadal so zásadnými rozpormi vo výpovediach údajnej poškodenej a jej vierohodnosťou a v dôsledku toho nerešpektoval zásadu in dubio pro reo. Obvinený namietal aj nevykonanie dôkazov, ďalej namietal, že súd pri aplikácii zásady trikrát a dosť neprímerane prihliadal na jeho staré odsúdenia, ktoré už podľa zákona mohli byť zahladené, pričom v konaní o zahľadení mu nebol ustanovený obhajca, čím došlo k porušeniu práva na obhajobu. Napokon obvinený tvrdil, že súd prvého stupňa sa v opätovnom konaní dôsledne neriadil záväzným právnym názorom a pokynmi odvolacieho súdu, vyslovenými v zrušujúcom rozhodnutí a v jeho odôvodnení absentuje presvedčivá a logická analýza rozhodujúcich dôkazov.

Vo vzťahu k nevykonaniu obvineným navrhovaným dôkazom, k vierohodnosti poškodenej a odôvodneniu rozhodnutí súdov nižších stupňov najvyšší súd uvádza, že rovnakú argumentáciu už obvinený využil v prvom dovolacom konaní. Na tomto mieste preto najvyšší súd odkazuje na str. 13 - 18 uznesenia, sp. zn. 1Tdo/14/2024, z 15. októbra 2025, bez potreby opakovania tam uvedených záverov.

Vo vzťahu k obvineným namietaným skutkovým záverom v doplnení dovolania, resp. v jeho reakcii na vyjadrenie poškodenej k dovolaniu najvyšší súd uvádza, že nesúhlas obvineného so závermi, ktoré vyplynuli zo svedeckých výpovedí a ostatných dôkazov, nemení nič na skutočnosti, že detailným spôsobom koncipované odôvodnenie rozsudku súdu prvého stupňa v spojení s uznesením odvolacieho súdu nepochybne spĺňajú požiadavku zákonnosti, presvedčivosti a preskúmateľnosti, jasne a zrozumiteľne dávajú odpovede na všetky právne a skutkové relevantné otázky súvisiace s predmetom trestného konania a zároveň z nich vyplýva vzťah medzi obsahom vo veci vykonaných dôkazov a deklaroványmi skutkovými zisteniami na strane jednej a právnymi závermi na strane druhej. Najvyšší súd preto nemá právomoc zasahovať do hodnotenia dôkazov vykonaného súdmi nižších stupňov, pričom tvrdenie obvineného, že hodnotenie dôkazov nezodpovedá jeho očakávaniam, nemožno považovať za dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku (ako ani žiaden iný z katalógu dovolacích dôvodov dostupných pre obvineného v rámci § 371 ods. 1 Trestného poriadku).

Vo vzťahu k námietkam obvineného v súvislosti so zahľadením predošlých odsúdení najvyšší súd opätovne odkazuje na uznesenie 1Tdo/14/2024, v ktorom na strane 19 konštatoval, že dovolací súd nemá právomoc preskúmať postup a rozhodnutia vydané v inom, samostatnom konaní o zahľadení odsúdenia.

K dodatočnej námietke v dovolaní, že je potrebné overiť jeho žiadosť o tlmočníka, najvyšší súd konštatuje, že uvedené právo mal zabezpečené počas celého priebehu prvostupňového a odvolacieho konania.

Preto najvyšší súd vyhodnotil argumentáciu obvineného vzťahujúcu sa k dôvodu dovolania podľa § 371

ods. 1 písm. c) Trestného poriadku ako nedôvodnú.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

Podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať, ani meniť.

Nesprávnym právnym posúdením zisteného skutku sa rozumie, že skutok bol v napadnutom rozhodnutí kvalifikovaný ako trestný čin, napriek tomu, že nešlo o žiadny trestný čin, alebo že ustálený skutok vykazuje znaky iného trestného činu, alebo že obvinený bol uznaný za vinného z prísnejšieho trestného činu, než ktorého sa ustáleným skutkom dopustil. Podstatou správneho posúdenia skutku je aplikácia hmotného práva, teda že skutok zistený v napadnutom rozhodnutí súdu bol subsumovaný - podradený pod správnu skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone, pričom len opačný prípad (nesprávna subsumpcia) odôvodňuje naplnenie tohto dôvodu.

Nesprávnym použitím iného hmotnoprávneho ustanovenia sa rozumie posúdenie trestnosti činu a tiež uloženie trestu v rozpore s § 2 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona, nedostatočné posúdenie okolností vylučujúcich protiprávnosť, § 24 - krajná núdza, § 25 - nutná obrana, § 26 - oprávnené použitie zbrane, § 27 - dovolené riziko, § 28 - výkon práva a povinnosti, § 29 - súhlas poškodeného, § 30 - plnenie úlohy agenta, prípadne zániku trestnosti činu, najmä § 87 - premlčanie trestného stíhania, resp. chybné rozhodnutia súdu pri uložení úhrnného trestu a spoločného trestu (§ 41), súhrnného trestu (§ 42), trestu odňatia slobody na doživotie (§ 47 a nasledujúce) a podobne.

Pri posudzovaní oprávnenosti tvrdenia existencie tohto dovolacieho dôvodu je dovolací súd vždy viazaný konečným skutkovým zistením, ktoré vo veci urobili súdy nižšieho stupňa, a teda dôvodom dovolania nemôžu byť skutkové zistenia, čo vyplýva z dikcie ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

Vo vzťahu ku skutkovému stavu zistenému súdmi nižšieho stupňa, vyjadrenému v tzv. skutkovej vete výroku, môže dovolateľ - či už obvinený alebo generálny prokurátor v dovolaní uplatňovať iba námietky právneho charakteru, nikdy nie námietky skutkové. Za skutkové námietky sa pritom považujú námietky, ktoré smerujú proti skutkovým zisteniam súdov, proti rozsahu vykonaného dokazovania, prípadne i hodnoteniu vykonaných dôkazov súdmi nižšej inštancie. Dovolací súd nie je oprávnený posudzovať spôsob hodnotenia dôkazov a závery, ktoré z dokazovania skôr vo veci konajúce súdy vyvodili a ktoré sú podkladom pre zistenie skutkového stavu.

Pre dovolací súd sú rozhodujúce skutkové zistenia, podľa ktorých obvinený mal spáchať skutok tak, ako je uvedený v rozsudku okresného súdu. Dovolací súd teda nemôže posudzovať správnosť a úplnosť skutkových zistení aj preto, že nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať vykonané dôkazy bez toho, aby ich mohol v konaní o dovolaní sám vykonávať. Ťažisko dokazovania je totiž v konaní na súde prvého stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňať, resp. korigovať iba odvolací súd v rámci odvolacieho konania. Dovolací súd nie je možné vnímať ako ďalšiu (v poradí druhú) „odvoláciu“ inštanciu zameranú na preskúvanie rozhodnutí súdu nižšieho stupňa. S ohľadom na to nemôže dovolací súd skúmať skutkové závery a dôkazné úvahy súdov nižších stupňov, na základe ktorých dospeli k záveru o naplnení všetkých znakov žalovaného trestného činu.

V tejto súvislosti najvyšší súd poukazuje aj na závery vyplývajúce z jeho vlastnej rozhodovacej činnosti (R 47/2014), ktoré vychádzajú z prezumpcie, že dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku slúži výlučne na nápravu hmotnoprávnych chýb. Dikcia za bodkočiarkou vylučuje skutkové námietky (nie je prípustné právne účinným spôsobom namietkať, že skutok tak, ako bol zistený súdom prvého a druhého stupňa, bol zistený nesprávne a neúplne), ako aj „reinterpretáciu“ už vykonaných a „hodnotených“ dôkazov. Skutkový stav je vždy výsledkom tohto hodnotiaceho procesu.

Obvinený v rámci dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku namietal, že novelou Trestného zákona, ku ktorej došlo zákonom č. 40/2024 Z. z. s účinnosťou od 6. augusta 2024, prišlo k vypusteniu zločinu vydierania podľa § 189 ods. 2 zo skupiny trestných činov nachádzajúcich sa v § 47 ods. 2 Trestného zákona, a tým zanikol hmotnoprávny základ pre uloženie trestu vo výmere 20 až 25 rokov. Tvrdil, že ak by súd rozhodoval v súčasnosti, uloženie takéhoto mimoriadneho trestu by nebolo zákonné.

Najvyšší súd k tomu v prvom rade uvádza, že táto novela nadobudla účinnosť až po právoplatnosti rozhodnutia druhostupňového súdu, pričom podľa ustanovenia § 2 ods. 1 Trestného zákona sa priaznivejšia právna úprava uplatní len vtedy, ak nadobudne účinnosť pred právoplatnosťou rozhodnutia.

Obvinený v tejto súvislosti poukázal aj na rozsudok Súdneho dvora Európskej únie vo veci C-544/23, z 1. augusta 2025 (BAJI Trans), v súvislosti s aplikovaním zásady retroaktivity priaznivejšieho trestnoprávneho ustanovenia, zakotvenej v Charte základných práv Európskej únie.

Vo vzťahu k tejto námietke najvyšší súd v prvom rade konštatuje, že v trestnej veci obvineného neprichádza do úvahy aplikácia zásady *lex mitior* v zmysle Charty základných práv Európskej únie, keďže pri právnej kvalifikácii skutku podľa § 189 ods. 1, ods. 2 písm. a), písm. b) Trestného zákona konajúce súdy nevykonávali právo Európskej únie (porovnaj čl. 51 ods. 1 Charty základných práv Európskej únie).

Odhliadnuc od uvedeného najvyšší súd považuje za potrebné pre úplnosť uviesť, že Súdny dvor EÚ vo svojom rozsudku nijako nespochybnil, že zásada *lex mitior* podľa čl. 49 ods. 1 Charty sa na konania o mimoriadnych opravných prostriedkoch konaných po právoplatnosti súdneho rozhodnutia nevzťahuje. V tejto súvislosti rovnako ako Súdny dvor EÚ aj dovolací súd poukazuje na rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Scoppola proti Taliansku (č. 2) zo 17. septembra 2009, podľa ktorého sa zásada *lex mitior* uplatní, ak existujú rozdiely medzi trestným zákonom platným v čase spáchania trestného činu a následnými trestnými zákonmi prijatými pred vynesením právoplatného rozhodnutia.

Základnou a kľúčovou otázkou, ktorou sa Súdny dvor EÚ v menovanom rozsudku zaoberal, bola tá, či sa pojem právoplatnosť súdneho rozhodnutia vydaného slovenským súdom v správnom súdnom konaní vo význame podľa vnútroštátnych právnych predpisov (v trestnej veci podľa tzv. engelovských kritérií) zhoduje s pojmom právoplatnosť súdneho rozhodnutia v autonómnom význame tohto pojmu podľa práva Európskej únie (bod 100 rozsudku Súdneho dvora EÚ). Keďže v zmysle judikatúry Súdneho dvora EÚ odsúdenie nemožno považovať za právoplatné, ak ho možno napadnúť riadnym opravným prostriedkom, a teda akýmkoľvek opravným prostriedkom, ktorý je súčasťou riadneho priebehu konania a ktorý ako taký predstavuje procesný vývoj, s ktorým musí každý účastník konania rozumne rátať (bod 102 rozsudku Súdneho dvora EÚ), otázkou bezprostredne predchádzajúcou zodpovedaniu vyššie uvedenej kľúčovej otázky právoplatnosti súdneho rozhodnutia bola v tom zmysle, či kasačná sťažnosť podľa Správneho súdneho poriadku predstavuje v súlade s kritériami práva Európskej únie riadny alebo mimoriadny opravný prostriedok.

Ohľadne tejto kľúčovej otázky Súdny dvor EÚ vo svojej podstate vyjadril názor, že kasačná sťažnosť má z hľadiska práva Európskej únie povahu riadneho opravného prostriedku, nakoľko po rozhodnutí správneho súdu môže odsúdená osoba v lehote stanovenej zákonom a bez toho, aby musela odôvodniť výnimočné okolnosti prípadu, podať opravný prostriedok s cieľom dosiahnuť zrušenie alebo zmenu odsudzujúceho rozsudku alebo uloženého trestu (bod 103 rozsudku Súdneho dvora EÚ).

K možnostiam automatickej analogickej aplikácie vyššie uvedených záverov Súdneho dvora EÚ aj na dovolacie konania podľa § 368 a nasl. Trestného poriadku dovolací súd uvádza, že medzi kasačnou sťažnosťou ako opravným prostriedkom v správnom súdnom konaní a dovolaním ako opravným prostriedkom v trestnom konaní existujú značné odlišnosti, ktoré takúto automatickú aplikáciu záverov Súdneho dvora EÚ na dovolacie konanie neumožňujú.

Najvyšší súd v tejto súvislosti zdôrazňuje, že kým kasačnou sťažnosťou možno napadnúť každé právoplatné rozhodnutie správneho súdu (§ 438 ods. 1 Správneho súdneho poriadku), dovolanie je možné podať len proti konkrétne vymedzeným rozhodnutiam (§ 368 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku), a teda nie proti každému rozhodnutiu súdu, pričom navyše platí, že obvinený a generálny prokurátor môžu podať dovolanie len proti rozhodnutiu odvolacieho súdu [§ 368 ods. 2 písm. h) Trestného poriadku v spojení s § 369 ods. 2 písm. a), písm. b) Trestného poriadku a § 372 ods. 1 Trestného poriadku].

Ďalej možno konštatovať, že v prípade kasačnej sťažnosti sa líši výpočet dôvodov na jej podanie (§ 440 ods. 1 Správneho súdneho poriadku) od dôvodov na podanie dovolania (§ 371 Trestného poriadku) najmä tým, že kasačné dôvody v zásade v súlade s judikatúrou Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky pokrývajú všetky právne a procesné vady, čo však o dovolacích dôvodoch neplatí, keďže dovolací súd zo zákona nesmie na niektoré existujúce právne alebo procesné pochybenia súdov nižších stupňov prihliadať (§ 371 ods. 4, ods. 5 Trestného poriadku). Táto skutočnosť nasvedčuje, že dovolanie má skutočne slúžiť len na nápravu najzávažnejších a najzásadnejších právnych chýb rozhodnutí súdov nižších stupňov a obvinený je povinný v porovnaní s kasačnou sťažnosťou viac odôvodňovať výnimočné okolnosti prípadu.

Pri komparácii kasačnej sťažnosti a dovolania taktiež nemožno nevziať do úvahy, že na podanie dovolania je podľa slovenského právneho poriadku ustanovená výrazne dlhšia lehota (§ 370 Trestného poriadku - 3 roky) ako na podanie kasačnej sťažnosti (§ 443 Správneho súdneho poriadku - 1 mesiac), pričom aj s poukazom na tento aspekt platí, že kasačná sťažnosť má k znakom riadnych opravných prostriedkov výrazne bližšie ako dovolanie. Rovnako je potrebné zdôrazniť, že najvyšší súd ako súd dovolací v rámci dovolacieho konania preskúmava trestnú vec až ako (v poradí) tretia súdna inštancia na rozdiel od Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky, ktorý rozhoduje v správnom súdnom konaní o kasačných sťažnostiach ako (v poradí) druhá súdna inštancia, čo takisto z hľadiska znakov približuje kasačnú sťažnosť bližšie k riadnym opravným prostriedkom, ako je to v prípade dovolania.

Napokon sa žiada ešte uviesť, že aj keď Súdny dvor EÚ nepovažuje možnosť priznania odkladného účinku pre posúdenie otázky, či ide alebo nejde v prípade opravného prostriedku podľa vnútroštátneho práva o riadny opravný prostriedok podľa práva EÚ, za rozhodujúci faktor, určitý vplyv mu predsa len priznáva (bod 104 rozsudku Súdneho dvora EÚ). Z týchto dôvodov dovolací súd podotýka, že dovolanie sa od kasačnej sťažnosti líši aj z pohľadu možnosti priznania suspenzívneho účinku. Správny súdny poriadok v tejto súvislosti suspenzívny účinok kasačnej sťažnosti za určitých zákonom daných podmienok priamo priznáva (§ 446 ods. 2 Správneho súdneho poriadku) a v iných prípadoch po splnení iných podmienok a rozhodnutí súdu pripúšťa (§ 447 ods. 1 Správneho súdneho poriadku). Naproti tomu Trestný poriadok dovolaniu suspenzívny účinok v zmysle odkladu právoplatnosti rozhodnutia nepriznáva vôbec (§ 368 ods. 4 Trestného poriadku) a pripúšťa len odklad alebo prerušenie výkonu rozhodnutia samostatným rozhodnutím oprávnených subjektov alebo súdu (§ 380 ods. 4 Trestného poriadku). Aj z tohto hľadiska kasačná sťažnosť podľa Správneho súdneho poriadku viac zodpovedá znakom riadneho opravného prostriedku ako dovolanie vymedzené ustanoveniami Trestného poriadku.

S poukazom na všetky vyššie uvedené skutočnosti v súhrne a po zohľadnení záverov známych z rozsudku Súdneho dvora EÚ dovolací súd zastáva názor, že dovolanie na rozdiel od kasačnej sťažnosti je mimoriadnym opravným prostriedkom aj z hľadiska práva Európskej únie, a preto závery z rozsudku Súdneho dvora EÚ, vyslovené vo vzťahu ku kasačnej sťažnosti, nemožno bez ďalšieho automaticky na trestnú vec sťažovateľa aplikovať. Trestné stíhanie dovolateľa preto podľa dovolacieho súdu skončilo v súlade s právom Európskej únie v rovnaký moment, ako nastala právoplatnosť rozsudku Okresného súdu Komárno, sp. zn. 2T/61/2021, z 23. marca 2023 podľa vnútroštátneho práva (§ 183 Trestného poriadku). Z týchto dôvodov dovolací súd nevzhliadol dôvod aplikovať zásadu *lex mitior* podľa čl. 49 ods. 1 Charty v tomto dovolacom konaní.

Vzhľadom na uvedené dovolací súd v súlade s ustálenou judikatúrou zotrváva na názore, že zmena právnej úpravy v prospech obvineného po nadobudnutí právoplatnosti odsudzujúceho rozsudku podľa

Trestného poriadku nezakladá žiadne porušenie zákona, ani naplnenie žiadneho z dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku. Ak by bol dovolací súd povinný prihliadať na akúkoľvek zmenu právnej úpravy po právoplatnosti rozhodnutia súdu, vzniklo by tak riziko kontinuálneho cyklu rozhodovania, ktoré by narušilo princíp právnej istoty. Najvyšší súd preto uzatvára, že dovolacia námietka, podľa ktorej je potrebné v tomto dovolacom konaní s poukazom na § 2 ods. 1 Trestného zákona a čl. 49 ods. 1 Charty základných práv Európskej únie zohľadniť priaznivejšiu verziu Trestného zákona, ktorá nadobudla účinnosť po právoplatnosti odsudzujúceho rozsudku, nie je dôvodná.

V dôsledku uvedeného potom požiadavka na uloženie trestu podľa priaznivejšej právnej úpravy nemôže zakladať žiadny z dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku, a preto nemohol najvyšší súd akceptovať argumentáciu obvineného citovanú vyššie, ako relevantnú.

Pre dovolací súd je tak v zmysle uvedeného kľúčovým skutkové zistenie, podľa ktorého obvinený R. O. spáchal trestný čin tak, ako je uvedené v rozsudku súdu prvého stupňa, následne potvrdeného uznesením odvolacieho súdu. Tam opísanému skutkovému stavu plne zodpovedá aj právny záver vyjadrený v posúdení konania obvineného ako zločinu vydierania podľa § 189 ods. 1, ods. 2 písm. a), písm. b) Trestného zákona, s poukazom na § 138 písm. a), § 139 ods. 1 písm. c) a § 127 ods. 5 Trestného zákona. Použitú právnu kvalifikáciu podľa citovaných ustanovení odôvodňujú všetky skutkové okolnosti, ktoré sú v popise skutku zahrnuté, a ktoré vyjadrujú naplnenie príslušných znakov skutkovej podstaty označeného trestného činu.

Preto, rešpektujúc zákaz skúmania a menenia zisteného skutku, vyplývajúci z § 371 ods. 1 písm. i) veta za bodkočiarkou Trestného poriadku, najvyšší súd uzatvára, že námietky obvineného a s tým súvisiaca argumentácia nenapĺňa ani dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku (ani žiadny iný).

S ohľadom na vyššie uvedené najvyšší súd dospel k záveru, že v trestnej veci obvineného nemožno konštatovať naplnenie žiadneho dovolacieho dôvodu, a preto rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu opravný prostriedok nie je prípustný.